

ආහාර හා පෝෂණ සුරක්ෂිතතාව සඳහා තිරසාර කෘෂිකර්මාන්තයෙහි අත්‍යාවශ්‍ය භූමිකාව

පෝෂණය, සංවර්ධනයේ නිමැවුම්කරුවෙකු ලෙස ද දර්ශකයක් ලෙස ද තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කවලට මූලික අඩිතාලම දමයි. තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක මගින් 2030 වන විට, කුසගින්න අවසන් කිරීම, ආහාර සුරක්ෂිතතාව ළඟා කර ගැනීම සහ පෝෂණය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කෘෂිකර්මාන්තයෙහි හා ආහාර පද්ධතිවල ප්‍රධාන පරිවර්තන වල අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරනු ලබයි

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ආර්ථික අර්බුදය හේතුවෙන් ඇතිවූ ආහාර, ඉන්ධන සහ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යෙදවුම් වැනි අත්‍යාවශ්‍ය නිෂ්පාදනවල හිඟය, කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට බාධා පමුණුවමින් ආහාර මිල ඉහළ නැංවීම හේතු වී ඇත. මෙම අභියෝග පිටු දැකීමට, සාගින්න, දරිද්‍රතාව, පෝෂණය සහ දේශගුණික විපර්යාස අතර ඇති පරස්පරතා අවම කරමින් ධනාත්මක දිශානතියක් කරා ගෙන යෑම ධෛර්යමත් කරන පත්පත්තිමය කියාමාර්ග ස්ථාපිත කිරීම තීරණාත්මක වේ

තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ දී සියළුදෙනාටම සෞඛ්‍ය සම්පන්න හා පෝෂ්‍යදායී ආහාර ලබා දීමට හැකි වන පිණිස වඩා ඵලදායී, වඩාත් අත්තර්ගත වූ, පාරිසරික වශයෙන් තිරසාර මෙන්ම අහිතකර තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි ගෝලීය ආහාර පද්ධති නැවත හැඩ ගැසීමේ අවශ්‍යතාවක් පවතී. පෝෂ්‍යදායී ආහාර වල සුලභතාවය සහ ප්‍රවේශය සහතික කිරීම පිණිස ශක්තිමත් කරන ලද තිරසාර පෝෂණ සංවේදී ආහාර අගය දාමයක් අවශ්‍යවේ.

තිරසාර ආහාර පද්ධති

අනාගත පරපුර සඳහා ආහාර සුරක්ෂිතතාව හා පෝෂණය ඇති කිරීමට අවැසි ආර්ථික, සමාජීය හා පාරිසරික පදනම හීන නොවන අයුරින් වර්තමානයේ සියළුදෙනාටම ආහාර සුරක්ෂිතතාව හා පෝෂණය සහතික කරන ආහාර පද්ධතිය වේ. **(ලෝක ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය)**

පෝෂණ සංවේදී කෘෂිකර්මාන්තය

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා ආහාර පදනම් කර ගත් ප්‍රවේශයේ අරමුණ, ආහාරවල පෝෂණ ගුණාත්මකඛව වැඩි දියුණු කිරීම මගින් විෂමපෝෂණය සහ ක්ෂුද්‍ර පෝෂක උග්‍රතා පිටු දැකීම වේ. එය පෝෂණයෙන් අනුෂ්‍ර ආහාර, ආහාර විවිධත්වය සහ ආහාර සබලකරණය අවධාරණය කරන අතර, සෞඛ්‍ය සම්පන්න ආහාර වේලක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ සුරක්ෂිත, මිලදී ගත හැකි හා පෝෂ්‍යදායී ආහාර බෙදා හැරීමට ආහාර පද්ධති සඳහා අවශ්‍ය දෑ සැපයීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සිදු කරයි

අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල

- පෝෂ්‍යදායී ආහාරවල වසර පුරා ස්ථායී සැපයුම
- මිල ස්ථාවරව පැවතීම සහ බොහෝ පාරිභෝගිකයන් සඳහා පෝෂ්‍යදායී ආහාර මිලදී ගත හැකි වීම.
- වැඩි දියුණු වූ ආහාර සුරක්ෂිතතාව හා සනීපාරක්ෂක පුරුදු
- පෝෂ්‍යදායී ආහාරවල ඉහළ නැංවුණු ආකර්ෂණීයබව හෝ රුචිකත්වය

- ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍ර**
- ජනගහන වර්ධනය හා නාගරීකරණය හේතුවෙන් ඇති වන ඉල්ලුම සපුරාලීම පිණිස **භෝග නිෂ්පාදනය හා විවිධත්වය ඉහළ නැංවීම**
 - ✓ මූල්‍යමය හා කෘෂිකාර්මික යෙදවුම්වලට ඇති ප්‍රවේශය සමගින් භූමි හා ග්‍රම ඵලදායීතාව වැඩි දියුණු කිරීම
 - ✓ පෝෂණ ඝනත්වය අධික ආහාර නිෂ්පාදනය සහ පෝෂණයෙන් අනුෂ්‍ර භෝග නිෂ්පාදන ශිල්ප ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම (උදා: ජෛව සබලකරණය කළ භෝග, බනිජ්‍ය ලවණ සහිත පොහොර භාවිතය)
 - ✓ නිෂ්පාදනය, අස්වනු නෙලීම, සැකසීම හා ගබඩා කිරීම සඳහා කාලය හා ශක්තිය අඩුවෙන් වැය වන තාක්ෂණික ක්‍රම හා ශිල්ප ක්‍රම ඇතුලත්ව මනා කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (*Good Agricultural Practices*) ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
 - ✓ දිරි දීමනා හා තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම හරහා පලතුරු, එළවළු, මාෂ භෝග වැනි පෝෂණයෙන් අනුෂ්‍ර ආහාර අධික විවිධත්වයකින් වගා කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය විවිධාංගීකරණය කිරීම
 - ✓ ආහාර සැපයුම් දාමය කළමනාකරණය (ගුණාත්මක ආහාර නිෂ්පාදනය හා ආහාර ස්වෛරීත්වය) පිළිබඳ අදාල සියළු පාර්යවකරුවන් සවිබල ගැන්වීම
 - **පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම** - පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම පිණිස;
 - ✓ පසු අස්වනු ශිල්ප ක්‍රම වැඩි දියුණු කිරීම
 - ✓ සැපයුම් දාමය සඳහා උචිත ප්‍රවාහන සහ ගබඩා පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
 - ✓ පෝෂණ ඝනත්වය අධික ආහාරවල සුලභතාව හා මිලදී ගැනීමේ හැකියාව ඉහළ නැංවීමට, ඉහළම විකුණුම් මිලක් ලබා ගැනීමට සහ අවශ්‍ය පරිදි ශීත දාම තබන්නා කිරීම සහතික කිරීමට ගොවියා සහ වෙළඳපොළ අතර සම්බන්ධතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම

- **තිරසාර කෘෂිකාර්මික පුරුදු ප්‍රවර්ධනය කිරීම** - පහත සඳහන් ක්‍රම ඔස්සේ ආහාරයේ පෝෂණ ගුණාත්මකඛව උපරිම කරමින් පරිසරයට වන හානිකර බලපෑම අවම කිරීමට
 - ✓ රසායනික පොහොර සහ කෘමිනාශක භාවිතය අඩු කරමින් කාබනික ගොවිතැන සිදු කිරීම
 - ✓ ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කරමින් කෘෂිපාරිසරික විද්‍යාව (*Agroecology*) සහ කොම්පෝස්ට් පොහොර භාවිතය හා සශ්‍ය මාරු ක්‍රමය වැනි ක්‍රම ඔස්සේ පාංශු නිරෝගීබව වැඩි කිරීම
 - ✓ භූමිය භාවිතා කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව, වාර ක්‍රම සහ වගා කිරීමේ තීව්‍රතාව වැඩි දියුණු කිරීම මෙන්ම පස හා ජලය මනා භාවිතය සහ සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
 - ✓ කෘමි කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම
- ✓ කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතාව, ආදායම සහ ජීවනෝපාය ඉහළ නැංවීම සඳහා **ආහාර සුරක්ෂිතතාව ආවේක්ෂණය හා පර්යේෂණ ශක්තිමත් කිරීම** -
 - ✓ අස්වැන්න සහ ආහාරවල ගුණාත්මකඛව, නිෂ්පාදනය හා ආනයනය පුරෝකථනය කිරීම, නියඟ හා සාගත පිළිබඳව පෙර අනතුරු හැඟවීමේ සංඥා පිළිබඳව අධීක්ෂණය කිරීම
 - ✓ අස්වනු අතර පරතරය අඩු කිරීමට, ලබා ගත හැකි උපරිම භෝග අස්වැන්න ඉහළ නැංවීමට සහ අස්වනු නෙලීම, ගබඩා කිරීම හෝ සැකසීම අතරතුර සිදුවන භෝග හානිය අඩු කිරීමේ ක්‍රම සඳහා අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම